

B9-0144/2024

26.2.2024

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

dėl kritinės padėties Kuboje
(2024/2584(RSP))

**Gabriel Mato, Michael Gahler, Leopoldo López Gil, Paulo Rangel,
Antonio López-Istúriz White**
PPE frakcijos vardu

**Europos Parlamento rezoliucija dėl kritinės padėties Kuboje
(2024/2584(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Kubos, ypač į 2023 m. liepos 12 d. rezoliuciją dėl ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo padėties atsižvelgiant į pastarojo meto Vyriausiojo įgaliotinio vizitą į šią salą¹,
  - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Kubos Respublikos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimą², pasirašytą 2016 m. gruodžio mėn., ir laikinai taikomą nuo 2017 m. lapkričio 1 d.,
  - atsižvelgdamas į Kubos Konstitucijos 5 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į 1966 m. gruodžio 16 d. Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą ir kitas tarptautines žmogaus teisių srities sutartis ir priemones,
  - atsižvelgdamas į pilietinės visuomenės organizacijos apibrėžtį *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi 2017 m. liepos 5 d. Parlamentas pritarė ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimui, kuriame numatytos aiškos sąlygos, susijusios su žmogaus teisių ir demokratijos Kuboje gerinimu, kurios apima laikino sustabdymo sąlygą, taikomą tais atvejais, kai pažeidžiamos žmogaus teisių nuostatos; kadangi pridėtoje rezoliucijoje Kubos valdžios institucijų prašoma leisti Parlamento delegacijoms atvykti į šalį ir susisiekti su jų dialogo partneriais;
- B. kadangi keliuose ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo straipsniuose, visų pirma 1, 2 ir 3 straipsniuose, nustatyti aiškūs abiejų visuomenių lygybės, abipusiškumo, abipusės pagarbos, ryšių, dialogo ir bendradarbiavimo skatinimo principai;
- C. kadangi politinių kalinių ir sąžinės kalinių skaičius Kuboje smarkiai išaugo ir 2024 m. sausio 31 d. siekė 1 066 asmenis, įskaitant 33, kurie sulaikymo metu buvo nepilnamečiai, t. y. nuo 2018 m. šis skaičius padidėjo aštuonis kartus, o per pastaruosius 12 mėnesių – 170 asmenų, taigi vidutiniškai per mėnesį įvykdoma daugiau kaip 14 politiškai motyvuotų sulaikymų; kadangi žmogaus teisių organizacijos taip pat užfiksavo daugiau kaip 11 000 atvejų, kai asmenys buvo nuteisti siekiant užkirsti kelią nusikaltimui ir jiems buvo skirtos vidutiniškai 2 metų ir 10 mėnesių laisvės atėmimo bausmės;
- D. kadangi JT jau anksčiau reiškė susirūpinimą Kubai dėl religinių lyderių sulaikymo ir

¹ Priimti tekstai, P9_TA(2023)0280.

² OL L 337I, 2016 12 13, p. 3.

įkalinimo šioje šalyje; kadangi 2023 m. lapkričio 16 d. penki JT įgaliojimus turintys įgaliotieji ekspertai ir pranešėjai nusiuntė Kubai pranešimą, kuriame aprašė ir pasmerkė sistemingą evangelikų pastorių ir katalikų kunigų, musulmonų imamų, jorubų ir Santerijos religinių lyderių persekiojimą, įkalinimą ir kankinimą Kuboje;

- E. kadangi žmogaus teisių organizacijos ir toliau fiksuoja, kad šalyje nuolat varžomos saviraiškos, taikių susirinkimų ir asociacijų laisvės, o Kubos valdžios institucijos slopina kitokią nuomonę ir persekioja žmogaus teisių gynėjus;
- F. kadangi Parlamentas ne kartą priminė EIVT, kad nepriklausomos pilietinės visuomenės atstovų dalyvavimas politiniuose dialoguose ir susitarimo bendradarbiavimo projektuose yra esminė ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo dalis, kaip pabrėžiama jo 36 straipsnyje, ir kad turi būti nedelsiant panaikinta tokia nuo pat susitarimo pasirašymo susidariusi padėtis, kai nepriklausomos pilietinės visuomenės atstovai pašalinami iš bendradarbiavimo fondų ir (arba) dalyvavimo susitarime ir, kita vertus, leidžiama dalyvauti ir naudotis bendradarbiavimo fondais tik toms įmonėms, kuriose valstybė dalyvauja ar kurias ji kontroliuoja;
- G. kadangi 2024 m. sausio 2 d. JT viešai paskelbė Kubos režimui išsiųstą kaltinamąjį raštą, kuriame šis kaltinamas naudojant priverčiamąjį darbą – vieną iš šiuolaikinės vergovės formų, kurią smerkia JT specialieji pranešėjai prekybos žmonėmis ir vergovės klausimais; kadangi ne viena tarptautinė organizacija pasmerkė tai, kad užsienyje dirbantys Kubos civiliai darbuotojai, kaip antai gydytojai, mokytojai, jūreiviai, inžinieriai, menininkai ir sportininkai, tampa prekybos žmonėmis aukomis, nes jiems taikomi iš esmės per prievartą primesti įstatymai ir teisės aktai, kaip antai Baudžiamojo kodekso 176 straipsnis, 2020 m. Užsienio prekybos rezoliucija Nr. 368, Migracijos įstatymas, 2012 m. Nutarimas Nr. 306 ir kt., kuriais aiškiai pažeidžiamos jų pagrindinės laisvės;
- H. kadangi dėl palaipsniui Kuboje įvesto režimo demokratinių pokyčių perspektyvos yra neįmanomos, nes Kubos Konstitucijos 5 straipsnyje teigiama, kad aukščiausia politinė jėga ir visuomenės bei valstybės vadovė yra „unikali, martinistinė, fidelistinė, marksistinė-leninistinė Kubos komunistų partija“, o 4 ir 229 straipsniuose nustatyta, kad dabartinė politinė sistema yra nepakeičiama;
- I. kadangi nepaisant to, kad jau daugelį metų primygtinai reikalaujama leisti apsilankyti saloje, Kubos valdžios institucijos nuolat atsisako įsileisti į Kubą oficialius Europos Parlamento komitetus, delegacijas ir kelias frakcijas, tarptautines žmogaus teisių organizacijas ir kitus nepriklausomus žmogaus teisių padėties stebėtojus, įskaitant JT specialiuosius pranešėjus;
- J. kadangi 2023 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento pirmininkų sueiga, gavusi 2023 m. rugsėjo 20 d. Kubos ambasadoriaus Belgijoje ir Europos Sąjungoje kvietimą, davė leidimą į Kubą siųsti *ad hoc* delegaciją; kadangi 2023 m. gruodžio 19 d. Kubos parlamento pirmininko pavaduotojas informavo ES ambasadorių Kuboje apie sprendimą nepriimti Europos Parlamento delegacijos, motyvuodamas tuo, kad „nepageidauja priimti atvykstančių Europos Parlamento narių, kurie veikia prieš Kubos interesus ir kurių interesai visiškai sutampa su Jungtinių Amerikos Valstijų interesais“; kadangi Kubos Respublikos ambasadorius 2024 m. sausio 25 d. laiške, skirtame

Europos Parlamento pirmininkei, Europos Parlamento *ad hoc* delegacijos Kuboje pirmininką ir dar du narius įvardijo kaip „palaikančius ryšius ir remiančius piliečius ir organizacijas, įtrauktus į Nacionalinį asmenų ir subjektų sąrašą ... , remiantis teroro aktais“; kadangi 2023 m. lapkričio mėn. Europos Parlamente buvo priimta Kubos parlamento delegacija;

- K. kadangi Parlamentas tris kartus Kubos aktyvistams suteikė Sacharovo premiją už minties laisvę: 2002 m. ją gavo Oswaldo Payá, 2005 m. – judėjimas „Baltai vilkinčios moterys“, o 2010 m. – Guillermo Fariñas; kadangi Sacharovo premijos laureatai ir jų artimieji vis dar nuolat persekiojami, bauginami, jiems neleidžiama išvykti iš šalies ir dalyvauti tarptautiniuose renginiuose;
- L. kadangi ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimu nepasiektas pagrindinis tikslas – pagerinti pagrindinių laisvių padėtį Kuboje;
1. apgailestauja, kad, nepaisant to, jog nuo ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo įsigaliojimo praėjo nemažai laiko, demokratijos, laisvių ir žmogaus teisių padėtis Kuboje nepagerėjo; pabrėžia, kad padėtis žmogaus teisių srityje saloje, priešingai, toliau prastėjo ir prastėja, akivaizdžiai ir sistemingai pažeidžiant pagrindines susitarimo nuostatas;
  2. pabrėžia, kad visos šalys privalo vykdyti privalomas ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo nuostatas ir laikytis žmogaus teisių visuotinio principo; primena, kad ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarime yra nuostata dėl žmogaus teisių, kaip standartinė esminė ES tarptautinių susitarimų dalis, pagal kurią leidžiama sustabdyti susitarimo galiojimą, jei pažeidžiamos žmogaus teisių nuostatos;
  3. griežtai smerkia sistemingus žmogaus teisių pažeidimus ir prievartą, vykdomą prieš protestuotojus, politinius disidentus, religinius lyderius, žmogaus teisių aktyvistus ir nepriklausomus menininkus, kuriuos, be kita ko, vykdo Kubos režimas; primygtinai ragina Kubos valdžios institucijas nedelsiant nutraukti represijų politiką; smerkia tai, kad Kuboje nėra tikėjimo laisvės;
  4. yra susirūpinęs dėl grėsmingai didėjančio politinių kalinių skaičiaus, kuris nuo 2018 m. išaugo daugiau nei aštuonis kartus, todėl Kuba tapo didžiausiu politinių aktyvistų ir disidentų kalėjimu Lotynų Amerikoje; ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti savavališkai vien dėl naudojimosi savo žmogaus teisėmis, įskaitant teisę į saviraiškos ir taikių susirinkimų laisvę, sulaikytus asmenis; ragina panaikinti nepagrįstus baudžiamuosius kaltinimus ir leisti tremtiniams grįžti į savo šalį;
  5. smerkia Kubos režimo praktiką į ES ir Kubos pilietinės visuomenės seminarus neįsileisti teisėtų pilietinės visuomenės organizacijų; pareiškia, kad nepriimtina, jog EIVT ir ES delegacija Havanoje sutiko, kad Kubos demokratinei opozicijai, taip pat nepriklausomoms ir teisėtoms Kubos ir Europos pilietinės visuomenės organizacijoms nebūtų leista dalyvauti politiniuose ir žmogaus teisių dialoguose, nes Kubos valdžios institucijos jų neparėmė, taip panaikinant esminę ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo tikslo dalį ir prieštaraujant jį pasirašiusiųjų – Parlamento ir ES valstybių narių – valiai;
  6. reiškia didelį susirūpinimą dėl priverčiamojo darbo Kuboje ir smerkia Kubos valstybės

kontroliuojamą priverčiamąjį darbą, ypač medikų brigadose, taip pat mokytojų, jūreivių, inžinierių, menininkų, sportininkų ir kitų asmenų priverčiamąjį darbą; smerkia tai, kad 78 proc. tarptautinėse misijose dalyvavusių „savanorių“ teigė, jog jie į misijas buvo siunčiami prieš savo valią arba jose turėjo dalyvauti prievartinės struktūros sąlygomis;

7. pažymi, kad 2023 m. lapkričio mėn. su Kubos parlamento nariais, įskaitant Kubos nacionalinio parlamento sekretorių Homero Acostą, Europos Parlamente buvo elgiamasi pagarbiai ir jie buvo maloniai priimti; pareiškia, kad nuolatinis Europos Parlamento, kuris yra vienintelė Europos institucija, kuriai neleidžiama atvykti į Kubos teritoriją, neįsileidimas yra nepriimtinas ir pažeidžia ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimą; nepitaria Kubos sprendimui atsisakyti priimti Parlamento *ad hoc* delegaciją ir ragina Kubos valdžios institucijas laikytis ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo principų ir suteikti Parlamentui galimybę atvykti į šalį; reikalauja, kad vadovaujantis ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo lygybės, abipusiškumo ir abipusės pagarbos principais būtų patvirtintos panašios priemonės, kuriomis bet kuriam Liaudies valdžios nacionalinės asamblėjos ar Kubos režimo atstovui būtų uždrausta patekti į Parlamento patalpas, ir kad šis draudimas būtų taikomas ir kitose ES institucijose;
8. reikalauja, kad Kubos valdžios institucijos, vadovaudamosi ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimu, suteiktų galimybę Europos Parlamento, kitų ES institucijų ir valstybių narių, taip pat nepriklausomų žmogaus teisių organizacijų delegacijoms stebėti teismo procesus ir aplankyti šimtus aktyvistų ir eilinių kubiečių, kurie tebėra įkalinti už naudojimąsi saviraiškos ir susirinkimų laisve; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir vyriausiąjį įgaliotinį atkreipti dėmesį į tai, kad Europos Parlamentui vėl neleista susisiekti su Kubos valdžios institucijomis, ir paraginti jas nedelsiant atšaukti šį sprendimą;
9. dar kartą ragina Tarybą taikyti ES visuotinio sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimo (ES Magnitskio akto) nuostatas ir nustatyti sankcijas asmenims, atsakingiems už nuolatinius žmogaus teisių pažeidimus Kuboje, pradedant sankcijomis Migueliui Díazui-Caneliui, kuris yra aukščiausio rango Kubos saugumo pajėgų vadas, taip pat kitiems aukšto rango Kubos vyriausybės pareigūnams ir visiems asmenims, atsakingiems už politinių kalinių įkalinimą;
10. pakartoja savo raginimą ES taikyti ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo 85 straipsnio 3 dalies b punktą, kad būtų nedelsiant sušauktas Jungtinio komiteto posėdis dėl Kubos vyriausybės daromų susitarimo pažeidimų, kurie yra ypatingos skubos atvejis, dėl kurio susitarimas turėtų būti sustabdytas; pabrėžia, kad šie pažeidimai susiję su nuolatiniais ir esminiais demokratijos principų pažeidimais, taip pat su pagrindinių žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, nurodytų Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir pabrėžtų ES ir Kubos politinio dialogo ir bendradarbiavimo susitarimo 1 straipsnio 5 dalyje, nepaisymu; pabrėžia, kad dėl Kubos režimo atsisakymo pašalinti šiuos pažeidimus, nors to ne kartą reikalavo Parlamentas, susitarimas turėtų būti sustabdytas;
11. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Kubos vyriausybei ir Liaudies valdžios nacionalinei asamblėjai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Komisijai, ES specialiajam

įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinių Tautų vyriausiajam žmogaus teisių komisarui ir Lotynų Amerikos ir Karibų valstybių bendrijos narių vyriausybėms.